

Byerne. Der er dog vist ikke Spørgsmaal om, at der kunde være lige saa god Grund til at anvende Loven paa Ejendomme bestemte til Næringsbrug, i en mindre By som f. Eks. Mariager eller Hobro som i en stor Landsby som f. Eks. Odder eller Hammel. Hvorfor fik vi da Loven af 1880? Simpelthen fordi der den Gang var Trang til den. De store Kreditforeninger vilde ikke yde saa lave Laan, som disse Huse tiltrænge, og de kunde heller ikke selv danne sig en Forening, uden at det maatte ske ved Statens Hjælp. Nu er der imidlertid dannet Foreninger, som Staten har givet sit Bidrag til, og Spørgsmaalet bliver da, om det virkelig er nødvendigt nu at forhøje Laanene med 1,000 Kr. eller, hvad der er det samme, Taksationsgrænsen med 2,000 Kr. Den Støtte, Staten giver, bestaar dels i, at den betaler Taksationerne, og dels i, at den paatager sig Rentegaranti for de Laan, der blive ydede. Hvad nu angaar det, at Staten betaler Taksationerne, saa se vi, at det ærede Medlem nede i det andet Ting har oplyst, at det er ikke saa ganske smaa Beløb, Staten efterhaanden kommer af med i denne Anledning. Et æret Medlem der nede gjorde ogsaa gældende, at det jo er en ligefrem Statsgave, som herved bliver givet til den enkelte private Mand, det er ikke noget, som har Betydning for andre i Samfundet end netop den paagældende. Hvad angaar Rentegarantien, saa gives der jo ikke nogen saadan for de større Ejendomsbesiddere paa Landet. Herved tænker jeg naturligvis ikke særlig paa Hovedgaardene, men ogsaa paa de almindelige Bøndergaarde. Fra deres Side har der imidlertid i en Række af Aar været rejst Krav om at faa Rentegaranti, for at ogsaa de kunde faa Kursen paa deres Kreditforeningsobligationer op. Det er jo en Selvfølge, at jo højere Kursen bliver paa Kreditforeningsobligationerne, desto lavere bliver paa den Maade den Rente, man skal svare, naar man laaner i sin Ejendom. Ville vi nu se en lille Smule paa, hvorledes det forholder sig, saa ville vi finde, at Forskellen paa Størrelsen af de Laan, som nu ydes i de bestaaende Kreditforeninger, og de Laan, der ydes i Husmandskreditforeningerne, ikke er stor, de nærme sig mærkværdig stærkt til hinanden. Gennemsnitsstørrelsen af Laanene er for Jyllands Vedkommende, altsaa for Kreditforeningen i Viborg, i Aar 9,800 Kr., medens den i Fjor var 9,600 Kr. I den vest- og sønderjydske Kreditforening er Laanenes Gennemsnits-

størrelse 6,800 mod 6,700 Kr. i Fjor. Det ser herefter ud, som om der er en Stigning i Gennemsnitsstørrelsen af Laanene, og denne Stigning kan meget let hidrøre fra, at en Del af dem, som tidligere have vandret til disse Kreditforeninger, nu i de senere Aar ere traadte ind i Husmandskreditforeningen. Men i øvrigt maa det erindres, at de nævnte Gennemsnitsbeløb omfatte selv de allerstørste Ejendomme og navnlig store Bøndergaarde, hvori der er laant langt større Summer end i de mindre Gaarde, saa de mindste Laan i disse Kreditforeninger ere vel egentlig paa 3—4,000 Kr., det vil sige, de ere ikke større, end at Husmandskreditforeningen for Fremtiden vil kunne overtage dem. Jeg kan saa godt forstaa, at denne Sag har haft uhyre varme Talsmænd i det andet Ting, for de have nærmest været Folk, der ere beskæftigede med og have en vis Fordel af de i Lovforslaget omhandlede Kreditforeninger. Men jeg kan ikke forstaa, at det er nødvendigt for vor Husmandsstand at gaa med dertil. Naar vi nemlig komme op til 8,000 Kr., ere vi jo egentlig ikke længere ved Husene. En Ejendom paa en Tønde Hartkorn kalde vi efter en gammel Regel for en Gaard. Og vi se jo, at Gaarde i Jylland paa 1—2 Tdr. Hartkorn ere betalte med under 8,000 Kr. De Folk, hvem denne Lov vil komme til gode, kunne vi altsaa ikke sige ere rene Husmænd, vi komme her lidt højere op. Jeg skulde dog ikke have noget imod, at vi satte Taksationsgrænsen 2,000 Kr. op og ofrede en Statsgaranti paa disse større Ejendomme, men jeg finder, at ogsaa de Krav, som stilles fra de endnu større Ejendomsbesidderes Side, da bør ske Fyldest. Vi have for en Del Aar siden her i Tinget haft et Forslag om en Hypotekforening, hvorved de større faste Ejendomme kunde faa en Hjælp, en Haandsrækning fra Statens Side, saaledes at deres Obligationer fik en højere Kurs. Jeg vilde anse det for rigtigt, om denne Tanke blev tagen op. Thi vel bliver det fremført — som vi ogsaa hørte den højtærede Minister sige —, at Husenes Værdi er stegen, saa at der allerede derfor er Grund til at sætte Taksationssummen 2,000 Kr. op. Men jeg har ved at følge Forhandlingerne i det andet Ting ikke fundet et eneste Bevis for, at det var mere nødvendigt at gaa 2,000 Kr. højere op, end at gaa op til for Eksempel 10—12 eller 14,000 Kroners Taksationsværdi. De samme Argumenter kunne anføres herfor. Folk ville selvfølge-